

آیا «برادران لیل»

صلاحیت

اکران دارد؟

سیدجمال ساداتیان، تهیه‌کننده سینما که پخش «برادران لیل» را بر عهده دارد، از اکران این فیلم سینمایی که در ژانر فلاکت ساخته شده، در مردادماه خبر داده‌است، خبری که با سکوت سازمان سینمایی همراه شده‌است. ساداتیان در این باره به رادیو گفت‌وگو گفته‌است: «در تلاشیم فیلم را در مرداد اکران کنیم. با توجه به مدت زمان ۱۶۵ دقیقه‌ای فیلم، برای نمایش عمومی چالش‌هایی از جمله «قیمت بلیت» و «تعداد ستانن نمایش» خواهیم داشت.»

نکاتی درباره ادعاهای عوامل فیلم «برادران لیل» در نشست خبری جشنواره کن

دن کیشوت‌های ایرانی

جشنواره فیلم کن این روزها به مهم‌ترین بحث و خبر سینمایی و هنری روز ایران و جهان تبدیل شده است. در ایران توجهات به این جشنواره به دلیل حضور همزمان یک فیلم تولیدشده در ایران، یک فیلم تولیدشده در خارج با عوامل ایرانی و چند فیلم ایرانی در بخش‌های جنبی جشنواره است. ضمن این‌که امسال اصغر فرهادی یکی از اعضای هیأت داوران جشنواره است و حضور او در این سمت، حدس و گمان‌ها درباره جایزه گرفتن فیلم‌های ایرانی را بیشتر کرده است. معمولاً حواشی جشنواره‌های سینمایی به‌خصوص کن از متن و اصل آن‌ که نمایش فیلم‌هاست، مهم‌تر است و یکی از بخش‌های مورد توجه جشنواره‌های جهانی، نشست‌های خبری و برنامه‌های فوتوکال و فرش قرمز است که امسال نمایندگان سینمای ایران همه هنر خود را برای جلب توجه در این برنامه‌ها به‌کار گرفتند. در این نوشتار، مروری داریم برآنچه این روزها در کن و به‌خصوص پس از به‌نمایش درآمدن فیلم «برادران لیل» تازه‌ترین ساخته سعید روستایی کارگردان جوان ایرانی اتفاق افتاد.

سعید روستایی را ما ایرانی‌ها با «ابدویک روز» و «متری شیش ونیم» خوب می‌شناسیم. فیلم‌هایی که برخی سکانس‌های آن میان مردم به «مثل سایر» تبدیل شده است، در شبکه‌های اجتماعی براساس آنها ویدئوهای کوتاه و اغلب طنزآمیز ساخته شده‌است. این امر نشان می‌دهد او کارگردانی است که فیلم‌هایش دیده‌شده‌و اگر نظرسنجی اخیر درباره ذائقه سینمایی مردم ایران در سال ۱۴۰۰ که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آن را انجام داده است، ملاک قرار دهیم؛ فیلم «متری شیش ونیم» و «بین پاسخگویان به‌نظرسنجی یادشده، از همه فیلم‌های دیگر محبوب‌تر بوده است. فیلم‌های روستایی لحن و ریتم خاص خود را دارد. به

ساخت فیلم درباره ضعیف‌ترین لایه‌های اجتماعی ایران و نشان دادن مشکلات اجتماعی مانند فقر و اعتیادعلاقه خاصی دارد. این ژانر البته مخالفان خاص خود را دارد و بسیاری از همان ابتدا او را به سیاه‌نمایی و فیلم‌تلخ ساختن متهم کردند اما به‌رحال او در ایران فیلم‌هایش را ساخت و در ساخت فیلم‌ها از کمک و همکاری نهادهای رسمی کشور هم بهره‌مندبود.

از یکی دو سال قبل، ناگهان فرانسوی‌ها به او و فیلم‌هایش علاقه‌مند شدند و فیلم متری شیش و نیم، مورد توجه کمپانی Wild Bunch قرار گرفت.

این در حالی است که فیلم هنوز پروانه نمایش ندارد. اگرچه ساداتیان نگرفتن پروانه نمایش را به دلیل محدودیت زمانی برای ارائه فیلم به جشنواره کن دانسته و گفته‌است: «میان مسؤولان وزارت ارشاد نظرات متفاوتی در ارتباط با فیلم وجود دارد اما با توجه به موقعیت جهانی فیلم و شانس خوبی که برای رقابت در اسکار دارد، بعید می‌دانم مشکلی برای دریافت پروانه نمایش فیلم به وجود بیاید و به نظرم مسؤولان ارشاد با سعه صدر بیشتری با این فیلم برخورد خواهندکرد.» به نظر

می‌رسد تهیه‌کننده در حال خط دادن به مسؤولان وزارت ارشاد برای سهل‌گیری در روند صدور پروانه نمایش به بهانه موفقیت آن در آن سوی آب‌هاست؛ اتفاقی که هنوز رخ نداده‌است و حتی اگر فیلم جایزه‌ای هم بگیرد، باید مانند دیگر فیلم‌ها در چارچوب قوانین با آن برخورد شود.

جوان نشان داده‌اند که ناگهان موضع او این‌همه متفاوت شده است.

از یول شهرزاد چه خبر؟

اما در این نشست خبری، ترانه علیدوستی که اخیراً سعی دارد خود را به عنوان یک چهره کشتگر در عرصه‌های مختلف معرفی کند، عرصه را به دست گرفت و همه تلاش خود را برای نمایش دادن چهره یک مبارز خط مقدم از خودش نشان داد. علیدوستی که خودش معتقد است هیچ‌وقت نتوانسته جلوی دهانش را بگیرد و همیشه هزینه‌اش را هم پرداخته است، درباره هزینه‌هایی که در این سال‌ها پرداخته، چیزی نگفت. او در ایران به‌واسطه جایزه‌ای که از جشنواره فجر جمهوری اسلامی گرفت، مطرح شد و سال‌هاست با بالاترین دستمزدها در سینما و شبکه نمایش خانگی کار می‌کند. هزینه‌ای که او برای مبارزاتش پرداخته است، چیست؟ البته او درباره مبارزه هم صحبت کرد و منظورش را از این مبارزه روشن کرد: «وقتی همه چیز ممنوع است، از لباس، موسیقی تا روابط شخصی و روابط با همکاران و مسائل سرکار، شما همیشه با موانع

روبه‌رو هستید و زیست شما حالت یک مبارزه دائمی می‌گیرد.» منظور او از مبارزه اصلاً مبارزه درخصوص اصلاح و بهبود شرایط اجتماعی نیست، بلکه مبارزه برای دستیابی به آزادی مطلوب همکارانش برای بوسیدن هم روی فرش قرمز است. منظور او مبارزه با فساد نیست، چراکه اگر چنین بود، خیلی شفاف و شجاعانه، دستمزدها قسمت‌های دوم و سوم شهرزاد را پس از محرز شدن فساد تهیه‌کننده آن، باز می‌گرداند و حاضر نمی‌شد حاصل دسترنج معلمان این مملکت را به جیبش بریزد. توجیهات خانم علیدوستی برای این‌که محمد امامی را تا پیش از پایان فصل اول شهرزاد نمی‌شناخته و کسی دیگر به جای او به عنوان تهیه‌کننده با بازیگران قرارداد امضا کرده است، هیچ‌کس را قانع نکرد.

پایان این نشست خبری که تریبون در اختیار عوامل قرار گرفته بود تا هرچه دل‌شان می‌خواهد بگویند، بالاخره مشخص نشد این چهره‌های مبارز؛ با چه چیزی مبارزه می‌کنند و چه هزینه‌ای در این سال‌ها برای مبارزه‌شان پرداخته‌اند؟

مهم‌ترین محل برای رونمایی از استعدادهای جدیدی که قرار است بخش‌های سفارتخانه‌های فرانسه در سراسر جهان روی آنها سرمایه‌گذاری کنند، جشنواره کن است. پس عجیب نبود که اولین نمایش فیلم سعید روستایی هم در همین جشنواره باشد

برخلاف گفته‌ی و سانسور خاصی نشده بودند. بر سر فیلم متری شیش و نیم، اختلاف‌نظری بین او و برخی نهادهای پیش آمده بود اما در نهایت فیلم پخش شد و فروش موفقی هم داشت. مشخص نیست فرانسوی‌ها چه در باغ سیزی به کارگردان

کسی دوست ندارد جای ترانه علیدوستی باشد

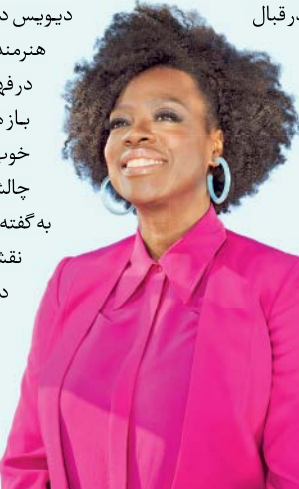
خرده‌شیشه‌های شهرزاد

عذرخواهی نکرد اما درباره استوری یکی از پوسترهای «برادران لیل» که عکس یکی از متهمان جنسی در آن بود، ناچار به عذرخواهی شد. علیدوستی همچنین در نشست خبری فیلم برادران لیل در آن اعلام کرد، کنار متهمان به آزار جنسی نمی‌ایستم. بعد از این‌که دو روز پیش کتایون ریاحی هم با یک استوری، از آزار جنسی یکی دیگر از بازیگران فیلم برادران لیل پرده برداشت، نه صفحات «می‌تو»ی وطنی‌ا از او حمایت کردند و نه خود ترانه علیدوستی که از قضا کنار آن بازیگر هم ایستاد، هنوز واکنشی نشان داده است. سکوتی که کل این جنبش را مستعد مصلحت‌اندیشی، ملاحظات و گاه تسویه‌حساب‌های شخصی می‌کند و نشان می‌دهد با وجود صحت برخی روایات، خرده‌شیشه‌هایی هم وجود دارد که گاهی در پای خود کمیته پنج نفره و دیگر امضاکنندگان هم می‌رود. گفتیم که خیلی‌ها نمی‌خواهند جای ترانه علیدوستی باشند.

نمای نزدیک

نام من ویولااست

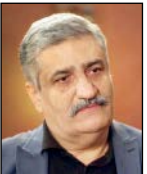
ویولا دیویس، بازیگر سیاه‌پوست و مستقل سینما در تازه‌ترین مصاحبه‌اش پرده از نژادپرستی پنهان و آشکار هالیوود علیه هنرمندان رنگین‌پوست برداشت. در عین حال، او تأکید کرد که مقابله با نژادپرستی در هالیوود هر چند به‌صورت آهسته، ادامه دارد و هنرمندان سیاه‌پوست در قبال آن بی‌تفاوت نیستند. دیویس فاش کرد که یکی از فیلمسازانی که با او کار می‌کرده این بازیگر را سر صحنه فیلمبرداری با نام مستخدمه خودش صدا می‌کرده و با این کار تلاش داشته به تحقیر او بپردازد. دیویس به نشریه ورایتی گفته است: «یک بار با کارگردانی کار می‌کردم که سر صحنه فیلمبرداری مرا لوئیس صدا کرد. به او گفتم نام من ویولا است و نه لوئیس. این درحالی بود که ما برای ۱۰ سال بود که یکدیگر را می‌شناختیم. اول فکر کردم اشتباهی پیش آمده و او در اعلام نام من با فراموشی روبه‌رو شده است اما این اتفاق

گروه فرهنگ و هنر

یادداشت

سینمایی دور از واقعیات جامعه

عباس رافعی

کارگردان و تهیه‌کننده

سینمای ایران بیشتر از این‌که از فیلم‌های بی‌هدف و فیلمسازان باری‌به‌هرجرت لطمه بخورد از سوی متولیان و سیاستمداران فرهنگی نما ضربه خورده است،

چراکه طی این سال‌ها هیچ‌گونه چشم‌اندازی برای سینمای ایران ترسیم نشده است. متولیان

فرهنگی به روزمرگی افتاده‌اند و به‌جای تدوین سیاست‌های کلان سینمایی فقط به رفع و رجوع جزئیات وقایع سینمایی می‌پردازند.

سینما علاوه بر سرگرمی‌سازی وظیفه‌ای بالاتر به عهده دارد که همانا فرهنگ‌سازی است. هنگامی که آمریکا در جست‌وجوی تاریخ و هویت نداشته خود بود، زائر و سترن در سینمای غرب متولد شد که یک داستان همیشگی داشت. یک بیابان بی‌آب و علف، یک گروه سرخپوست وحشی و تعدادی مهاجر که به قصد آبادانی به این سرزمین آمده بودند و این مهاجرین در سایه وحشت سرخپوستان وحشی مزرعه می‌ساختند، شهر و کلیسا و بار و خیابان و سرانجام تمدن! این تاریخ جعلی را سینما برای آمریکا به‌وجود آورد اما آیا سینماگران ما توانسته‌اند تاریخ و فرهنگ واقعی این سرزمین را به گوش جهانیان برسانند؟ آیا سینمای ایران توانسته است آنچه تمام‌قد در مقابل جامعه کنونی ایران باشد و مردم خودشان را در این آنچه ببینند و به اصلاح خودشان بپردازند؟ آیا تماشاگران سینمای ایران با کاریکارهایی که روی پرده رژه می‌روند قربانی احساس می‌کنند؟ زمانی هیچ‌کاک می‌گفت من احساسات تماشاگر را مثل پیانو می‌نوازم؛ آیا فیلم‌نامه‌نویس، کارگردان و تدوینگر ما هم این‌گونه با مخاطب همراهی و هم‌صدایی می‌کند؟ در سینمای ایران سه گروه به فیلمسازی مشغول هستند. نخست گروهی که نام عامه‌پسند بر خود نهاده‌اند و در فکر گشیه با سطحی‌ترین داستان‌های غیرقابل‌باور با چاشنی طنز و شوخی‌های جنسی هستند! این گروه نه تنها در جهت ارتقای فرهنگ تماشاگر گام بر نمی‌دارد بلکه ذائقه تماشاگر را سطحی تلقی و در پی تیشه زدن به ریشه‌ها عمل می‌کند.

در نقطه مقابل گروه دومی قرار دارد که اصلاً به فکر اکران در سینمای ایران و خوشامد و ذائقه تماشاگر ایرانی نیست! آنها فقط به ذائقه داوران خارجی می‌اندیشند و گویی عمده فرهنگی مستشاران غربی هستند و در پی به دست‌آوردن دل آنها فیلم می‌سازند. در فیلم‌های این گروه هم انعکاسی از واقعیت جامعه مشهود نیست. تماشاگران داخل ایران به مناسبات تصنعی شخصیت‌های این فیلم‌ها وقتی نمی‌پنهند و باورشان نمی‌کنند، چراکه قصد فیلمساز هم از ساخت این حجم از پلشتی‌ها، سیاهی‌ها و تلخی‌ها منظر چشم تماشاگران ایرانی نبوده و نیست. گروه سوم فیلمسازانی هستند که دغدغه‌های اجتماعی دارند و با ساخت فیلم‌های تاریخی، سیاسی، دفاع‌مقدس، کمدی و... سعی در ارتقای فرهنگ ارزشمند ایرانی-اسلامی دارند. این گروه در دل جامعه به جست‌وجوی داستان‌شان می‌روند و بن اندیشه داستان‌هایشان را از کف خیابان جمع می‌کنند. این فیلمسازان فیلم نمی‌سازند که فیلم بسازند، آنها ضرورت‌ها و نیازهای جامعه را کشف و براساس همین ضرورت‌ها و داستان‌های واقعی فیلم می‌سازند. به همین دلیل است که فیلم‌هایشان ماندگار می‌ماند و چون از دردهای مشترک بشری داستان می‌سرایند نه تنها در ایران بلکه در همه جای دنیا مورد استقبال مردم قرار می‌گیرد. این گروه به مخاطب می‌اندیشد و تلاش می‌کند که بومی باشد، چراکه می‌داند هرچه بومی‌تر، جهانی‌تر. به امید این‌که متولیان فرهنگی سینمای ایران در جهت تقویت گروه سوم کوشا باشند که همچنان این گروه مهجور مانده و بدون هیاهو و به‌سختی فیلم می‌سازند.

راش

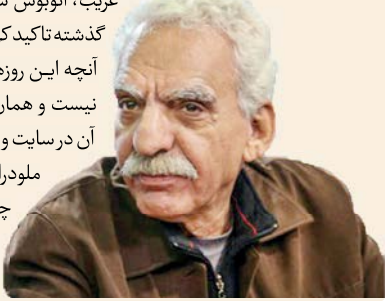
دستاورد سفر نماینده فارابی به کن

بازار فیلم هفتاد و پنجمین جشنواره فیلم کن، با حضور ۱۲۵۰ شرکت‌کننده از دست‌اندرکاران حرفه‌ای پخش فیلم از ۲۲۱ کشور جهان ۲۷ اردیبهشت به مدت یک هفته برگزار شد. معاونت امور بین‌الملل سینمایی فارابی هم به‌عنوان نماینده ایران در این رویداد حضور یافت. طی این روزها دیدارها و گفت‌وگوهایی در چتر سینمای ایران در کن انجام گرفت

و تمام این دید و بازدیدهایی که صرفاً به‌گپ و گفت و اهدای سوغات ایران و معرفی مختصر فرهنگ ایرانی منتهی شد که بازتاب گسترده و متعددی نیز در رسانه‌های داخلی داشت، تا اینجای کار آورده روشنی برای

صنعت سینمای ایرانی به دنبال نداشته است. این در حالی است که سازمان سینمایی در عرصه بین‌الملل موظف است به معرفی آثار و تولیدات سینمایی خوش‌ساخت و موجبی مبادرت ورزد که با مبانی اخلاقی و فرهنگ برآمده از سبک زندگی اسلامی- ایرانی تولید شده‌اند و با معرفی آرمان‌های انقلاب اسلامی به مخاطبان بین‌المللی خود به نحوی سعی در پیشبرد اهداف تعیین شده در راستای دیپلماسی عمومی را داشته‌باشد. / فارس

تولید

پرونده فیلم پورا احمد باز است

کیومرث پورا احمد، از کارگردان‌های قدیمی سینمای ایران در تلاش برای ساخت یک فیلم جدید است و باید دید او هم مانند کارگردان‌های قدیمی که فیلم‌های اخیرشان از آثار پیشین‌شان ضعیف‌تر است، می‌تواند کار خوب و قابل‌اعتنایی در کارنامه کاریش ارائه کند، یک فیلم جدیدش مانند آخرین فیلمش، چندان موفق نخواهد بود.

کیومرث پورا احمد که سال گذشته برای فیلم جدیدش با نام پرورنده باز است، پروانه ساخت گرفته بود، درباره سرنوشته ساخت این فیلم به ایسنا گفت: به‌تازگی بخشی از سرمایه فیلم تأمین شده و اگر نقدی‌نگی کافی باشد، علی‌قائم‌مقامی (تهیه‌کننده) درخواست تمدید پروانه ساخت خواهد کرد.

این کارگردان که ساخت فیلم‌هایی چون خواهران غریب، اتوبوس شب را در کارنامه دارد، سال گذشته تأکید کرده بود فیلم جدیدم برخلاف آنچه این روزها منتشر می‌شود، جنایی نیست و همان‌طور که در پروانه ساخت آن در سایت وزارت ارشاد نوشته شده، یک ملودرام اجتماعی است و نمی‌دانم چرا نوشته‌اند، من می‌خواهم فیلم جنایی بسازم!